

نبض اقتصاد
را در دست بگیرید

بهارسوت

رگورد حسن روحانی بالاترین تورم ۸۰ ساله

تورم پایان
دولت روحانی

اثر توری
جنگ جهانی

۱۳۲۲ بدین سو در اقتصاد ایران محسوب می شود. در اوایل دهه ۱۳۲۰ اقتصاد ایران به علت تبعات جنگ جهانی دوم به شدت آسیب دید و نرخ تورم به ۱۰۰ درصد هم رسیده بود.

درصد رسید و بالاترین تورم ۸۰ سال اخیر را ثبت کرد. بر اساس آمار بانک مرکزی، نرخ تورم در مرداد ۱۴۰۰ به ۵۸٫۳٪ و در شهریور آن سال به ۵۹٫۲٪ درصد رسید که بالاترین نرخ تورم از سال

بر اساس آمار بانک مرکزی، بالاترین تورم ۸۰ سال اخیر ایران در دولت حسن روحانی رخ داده است. در مرداد و شهریور ۱۴۰۰ همزمان با پایان دولت روحانی نرخ تورم کل کشور به مرز ۶۰

اجرای این قانون تکمیل کننده ضروری مصوبه اخیر بنزین سه نرخ است و می تواند با شفاف سازی مصرف واقعی بنزین و شناسایی کانال های قاچاق انرژی بخشی سیاست قیمت گذاری سه نرخ را به طور قابل توجهی افزایش دهد و تأخیر در اجرای آن به معنای ناتمام گذاشتن فرآیند اصلاح الگوی مصرف و مدیریت ناکارآمد در این حوزه است. بر این اساس ما نمایندگان مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظران بر اجرای قوانین تأکید داریم دولت باید فوراً و بدون کوچک ترین تأخیر دیگری نسبت به تصویب، ابلاغ و اجرایی سازی فوری آیین نامه اجرایی انتقال سهمیه سوخت به کارت بانکی اقدام نماید تا در کنار اقدام تدریجی قیمتی، گام لازم در اجرای اقدامات غیر قیمتی پیش بینی شده در قانون نیز برداشته شود.

متن بیانیه ۲۴۱ نماینده مجلس به شرح زیر است: ما نمایندگان مجلس شورای اسلامی با استناد به مفاد صریح جزء ۲ بند (ت) تبصره ۳ قانون بودجه ۱۴۰۴ کل کشور اعلام می داریم مطابق این قانون دولت مکلف بوده است ظرف دو ماه از ابلاغ قانون، آیین نامه اجرایی انتقال سهمیه سوخت از کارت سوخت به کارت بانکی را تصویب و ابلاغ نماید و ظرف ۴ ماه نسبت به اجرای کامل آن اقدام کند. اکنون با گذشت حدود ۹ ماه از ابلاغ قانون این تکلیف شفاف قانونی نه تنها محقق نشده بلکه علیرغم تصویب پیش نویس آیین نامه در کمیسیون اصلی دولت، نزدیک به دو ماه است که تصویب هیات وزیران نشده است. این تعلل غیر قابل توجیه و ترک فعل محرز در اجرای قانون و موجب تضییع حق عمومی است.

انتقاد ۲۴۱ نماینده مجلس از تأخیر دولت در انتقال سهمیه سوخت به کارت های بانکی

احمد نادری عضو هیات رئیسه مجلس در نشست علنی دیروز (یکشنبه، ۹ آذر ماه) بیانیه ۲۴۱ نفر از نمایندگان نسبت به تعلل دولت در اجرای قانون بودجه ۱۴۰۴ درباره انتقال سهمیه سوخت از کارت سوخت به کارت بانکی و اقدام عاجل دولت در این خصوص را قرائت کرد.

اقدام ضد ایرانی نفوذ سپاه را به چالش نمی کشد

وی ادامه داد: همچنین اقدام دولت استرالیا در برچسب زنی علیه نهاد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی را به شدت محکوم می کنیم. سپاه پاسداران نهادی برآمده از دل مردم ایران است که نقش بازاری در میزازه با تروریسم در غرب آسیا داشته و ادعاهای واهی علیه این نیروی قدرتمند ایرانی و اسلامی نفوذ آن را به چالش نمی کشد. استرالیا اگر سعی می کند با این اقدام خطرناک به رژیم صهیونیستی باج دهد و اذهان عمومی را از جنایت نسل کشی در غزه منحرف کند، بداند که ننگ تلاش به نفع صهیونیست ها در افکار عمومی ملت های منطقه و مسلمان جهان ماندگار خواهد بود.

مجلس دوازدهم رویکرد اولویت دار خود در عرصه داخلی را حل مسائل مردم - خصوصاً در حوزه اقتصاد - قرار داده است

دکتر قالیباف افزود: در پایان فرارسیدن سالروز شهادت نماینده شجاع و مجاهد صادق شهید آیت الله سید حسن مدرس روز مجلس را گرامی می دارم. گزارش اقدامات مجلس دوازدهم فرصتی مبسوط می طلبد و صرفاً در این مجال برای استحضار ملت شریف ایران عرض می کنم که مجلس دوازدهم رویکرد اولویت دار خود در عرصه داخلی را حل مسائل مردم - خصوصاً در حوزه اقتصاد - قرار داده است و برای این امر وظیفه خود را کمک به دولت در اجرایی کردن برنامه هفتم پیشرفت می داند.

برنامه هفتم با رویکرد مسئله محوری تصویب شده است و برای حل مشکلات کشور احکام روشنی دارد که اجرای اولویت بندی شده آنها می تواند در کوتاه مدت و میان مدت آثار ملموسی بر زندگی جاری مردم بگذارد و در کنار آن مشکلات زیرساختی کشور خصوصاً در عرصه اقتصاد را روی ریل اصلاح بی اندازد. همچنین در این برنامه پیشران هایی در نظر گرفته شده

قالیباف: از رئیس جمهور حقیقتاً دلسوز و پرتلاش حمایت کنیم

رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: مجلس دوازدهم رویکرد اولویت دار خود در عرصه داخلی را حل مسائل مردم - خصوصاً در حوزه اقتصاد - قرار داده است و برای این امر وظیفه خود را کمک به دولت در اجرایی کردن برنامه هفتم پیشرفت می داند. برنامه هفتم با رویکرد مسئله محوری تصویب شده است و برای حل مشکلات کشور احکام روشنی دارد که اجرای اولویت بندی شده آنها می تواند در کوتاه مدت و میان مدت آثار ملموسی بر زندگی جاری مردم بگذارد. به گزارش خبرنگار خانه ملت، دکتر محمدباقر قالیباف رئیس مجلس شورای اسلامی در نشست علنی صبح دیروز (یکشنبه ۹ آذرماه) مجلس شورای اسلامی در نطق پیش از دستور خود، گفت: در ابتدا وظیفه می دانم از بیانات رهبر حکیم انقلاب تشکر کنم که در جنگ شناختی همه جانبه دشمن، تصویری دقیق از صحنه پیروزی ایران در جنگ دوازده روزه را ارائه کردند و برای اصلاح روایت جعلی ایران ضعیف شده توسط رسانه های غربی، پیام اقتدار صادر کردند تا هیچ کس از دوست تا دشمن دچار خطای محاسباتی نشود. همچنین خود و تمام نمایندگان محترم را به رعایت این نصایح مشفقانه ولی امر مسلمین توصیه می کنم. همه در کنار هم قرار بگیریم، دست در دست هم دهیم و اقتدار ایران عزیز را در گرو اتحاد بدانیم. امر جناحی را هرگز و با هیچ بهانه و عذری بر امر ملی مقدم نکنیم و به معنای واقعی کلمه، بین خود و خدای خود به عنوان یک وظیفه ملی، موفقیت دولت را موفقیت خود بدانیم و از رئیس جمهور حقیقتاً دلسوز و پرتلاش و مجموعه دولت حمایت کنیم.

آلودگی هوا با اقدامات مقطعی
و کوتاه مدت حل نمی شود

رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: در ادامه لازم است به این موضوع اشاره کنم که متأسفانه بحث آلودگی هوا بار دیگر اوج گرفته است. این اتفاقی است که هر ساله با ابعادی گسترده تر از سال های گذشته، روی می دهد. واقعیت این است که مشکل آلودگی هوا با اقدامات مقطعی و کوتاه مدت حل نمی شود، در این زمینه لازم است کمیسیون کشاورزی، آب، منابع طبیعی و محیط زیست مجلس با کمک معاونت نظارت گزارشی از میزان اجرایی شدن قانون هوای پاک را به مجلس ارائه کند و در آن، قصور و تصمیم های دستگاه های مجری و اصلاحات احتمالی مورد نیاز قانون را مشخص کند.

فرصت طلایی در بازار گردشگری سلامت با حل مشکلات پایانه شلمچه

ایران با امکانات پزشکی پیشرفته و تجربه بالای پزشکان، مقصد محبوب گردشگران سلامت از عراق است. صف‌های طولانی در مرز شلمچه و کمبود خدمات رفاهی، مانع تجربه‌ای راحت برای بیماران می‌شود. راه‌اندازی گیت‌های CIP و ارائه خدمات بانکی، نوید تسهیل تردد و افزایش چشمگیر درآمد‌های گردشگری سلامت را می‌دهد.

گردشگری سلامت یکی از شاخه‌های سودآور گردشگری بوده که در سال‌های اخیر رشد سریعی داشته و طبق پیش‌بینی‌ها تا سال ۲۰۳۲ تا رقمی معادل ۱۸۶ میلیارد دلار رشد خواهد کرد. در این میان درمان ناباروری، سریع‌ترین رشد در جهان را داشته و فعالیت‌های درمانی زیبایی بیشترین حجم گردشگران را به خود اختصاص داده است.

به‌طور میانگین، هر گردشگر سلامت سه برابر یک گردشگر معمولی برای کشور مقصد درآمد ارزی به همراه دارد. به گفته مسئولان وزارت بهداشت، درآمد‌های گردشگری سلامت در ایران سالانه به یک میلیارد دلار می‌رسد. طبق آمار، بیشتر گردشگران سلامت از مبدأ کشورهای همسایه به ویژه عراق و افغانستان به ایران می‌آیند. علاوه بر کیفیت بالای خدمات درمانی در ایران در مقایسه با بسیاری از کشورهای منطقه و شایسته‌های فرهنگی و مذهبی از جاذبه‌های ایران برای بیماران کشورهای همسایه به شمار می‌روند. لازم به ذکر است که در زمینه‌های پرمقاصی زیبایی و ناباروری، کشور ما در موقعیت بسیار خوبی از لحاظ تجربه و مهارت پزشکان و فناوری‌های روز دنیا قرار دارد. در بین کشورهای همسایه ایران، عراق بیشترین حجم مبادلات اقتصادی با ایران را دارد. از طرفی بسیاری از مردم عراق برای خدمات درمانی به ایران سفر می‌کنند و در کنار آن به زیارت عتبات مقدسه نیز مشرف می‌شوند. در کنار همه مزایای مذکور، انجام فعالیت‌های درمانی در ایران برای بیماران عراقی، از مزیت نزدیکی جغرافیایی و تنوع مسیرهای مواصلاتی نیز برخوردار است. با وجود امکانات پزشکی مناسب و سطح علمی بالای پزشکان ایرانی، ضعف امکانات رفاهی کم در ایران از مشکلات گردشگران سلامت عراقی است. همچنین هزینه خدمات درمانی در ایران چهار برابر هند و ترکیه است، بنابراین بیماران عراقی این کشورها را برای درمان انتخاب می‌کنند.

مرزهای زمینی به دلیل هزینه پایین ترسرف‌های زمینی، انتخاب اکثر بیماران عراقی است. در بین مبادی مشترک بین ایران و عراق، پایانه مرزی شلمچه واقع در منطقه آزاد اروند، به دلیل موقعیت جغرافیایی خود، یکی از مبادی مرزی مهم بین ایران و عراق به شمار می‌رود. این پایانه که یکی از گذرگاه‌های تجاری مهم بین دو کشور است، علاوه بر عبور میلیون‌نوار عتبات عالیات، محلی برای ورود گردشگران حوزه سلامت نیز است. یکی از چالش‌های بیماران و گردشگران سلامت در پایانه شلمچه، انتظار طولانی در گیت‌های ورودی به‌ویژه در ایام تعطیل و مناسبت‌ها است. با توجه به شرایط جسمی بیماران، راه‌حل این مشکل، گیت‌های CIP هستند. این گیت‌ها با کاهش تشریفات اداری و پرداخت هزینه‌ای از طرف گردشگر، زمان معطلی در پایانه مرزی را تا حد زیادی کاهش می‌دهند. در پایانه مرزی شلمچه که گردشگران سلامت و تجار زیادی از آن تردد می‌کنند و برای عبور از مرز با صف‌های طولانی مواجه می‌شوند و احداث این گیت‌ها فواید زیادی مانند کاهش معطلی مسافران درآمادی برای پایانه را در پی خواهد داشت.

بلا تکلیفی مدیریتیتی در سازمان زمین شناسی

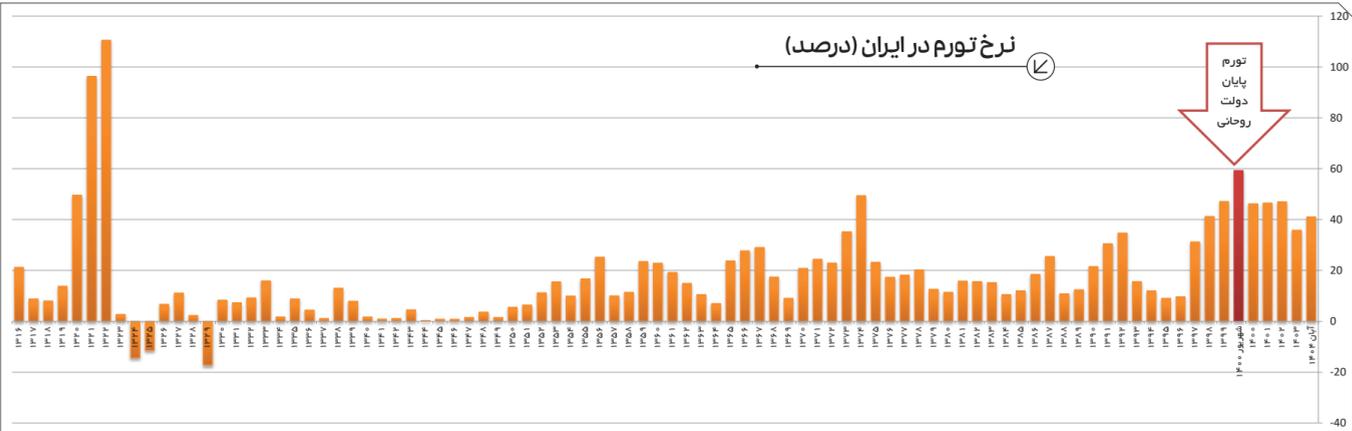
سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی که وظیفه بسیار مهمی در شناسایی و اکتشاف منابع معدنی دارد، دو هفته‌ای است بدون رئیس و سرپرست اداره می‌شود.

پایش مخاطرات طبیعی و بررسی فرونشست تا تدوین نقشه‌های زمین شناسی و پشتیبانی اطلاعاتی، شناسایی، نقشه برداری و تهیه داده‌های پایه معدنی جزو وظایف سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی است.

در حالی که فرونشست زمین در ایران بالاتر نرخ اکتشاف معدنی پایین‌تر از استاندارد جهانی است مهمترین سازمان اکتشاف معدنی کشور، اما ۱۴ روز است که رئیس و حتی سرپرست ندارد. پیش از این داریوش اسماعیلی چهره شناخته‌شده حوزه معدن و صنایع معدنی، با سابقه حضور و مسئولیت در بخش‌های کلیدی معدنی، صنعتی و دانشگاهی، رئیس سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی بود که از ۱۲۴ آبان بدون اینکه برایش جانشینی تعیین شود به یکی از شرکت‌های تولید سنگ‌آهن و کست‌آهنه نقل مکان کرده است.

زمین دو هفته بدون رئیس ماند

یکی از مهمترین وظایف سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور، جمع‌آوری و انتشار داده‌های پایه زمین شناسی است. براساس جزی ۴ بند ماده ۴۸ قانون برنامه هفتم پیشرفت، سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور موظف است تمام اطلاعات پایه زمین شناسی (اعم از نقشه‌های زمین شناسی، نقشه‌های ژئوشیمی و ژئوفیزیک هوایی) و مفاد گزارش‌های اکتشاف محدوده‌ها و پهنه‌ها را در پایان سال اول برنامه منتشر و به صورت برخط در اختیار عموم بگذارد. با گذشت بیش از یک و نیم سال از ابلاغ قانون برنامه هفتم، هرچند پایگاه ملی داده‌ها به‌روزرسانی شده و اطلاعاتی هم منتشر شده، اما بررسی‌ها نشان می‌دهد حتی معاونت معدنی وزارت صمت و سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدور) که بخش زیادی از داده‌های پارا در اختیار دارند و طبق قانون برنامه هفتم مسئول اجرای این بند قانون هستند بخش زیادی از داده‌ها را در این پایگاه بارگذاری نکرده‌اند و فقط به سرویس کاتالوگ یا فهرست داده‌ها اکتفا و از انتشار داده‌های پایه معدنی که می‌تواند به شفافیت و رقابت کمک کند امتناع کرده‌اند. نبود مسئول مشخص برای هدایت سیاست‌گذاری‌ها و تصمیم‌گیری‌های کلان موجب بخشی از طرح‌ها با کنده و حتی توقف مواجهه شدن و روند هماهنگی با بخش‌های مختلف حاکمیتی نیز تا تأخیر همراه باشد. از سوی دیگر به دلیل فقدان رئیس، تأمین مالی طرح‌ها و حتی پرداخت حقوق کارکنان با چالش جدی مواجه شده است. با وجود گستردگی مأموریت‌های این سازمان، از پایش مخاطرات طبیعی و بررسی فرونشست تا تدوین نقشه‌های زمین شناسی و پشتیبانی اطلاعاتی از طرح‌های معدنی، وزارت صمت تاکنون اقدامی رسمی برای معرفی رئیس جدید یا تعیین سرپرست انجام نداده است. تداوم چنین وضعی می‌تواند انسجام ساختاری سازمان را تحت تأثیر قرار دهد و اجرای برنامه‌ها را با وقفه مواجه کند.

رکورد حسن روحانی: بالاترین تورم ۸۰ ساله

گزارش

بر اساس آمار بانک مرکزی، بالاترین تورم ۸۰ سال اخیر ایران در دولت حسن روحانی رخ داده است. در مرداد و شهریور ۱۴۰۰ هم‌زمان با پایان دولت روحانی نرخ تورم کل کشور به مرز ۶۰ درصد رسید و بالاترین تورم ۸۰ سال اخیر ثابت کرد.

بر اساس آمار بانک مرکزی، نرخ تورم در مرداد ۱۴۰۰ به ۵۸٫۳ و در شهریور آن سال به ۵۹٫۲ درصد رسید که بالاترین نرخ تورم از سال ۱۳۲۲ بدین سو در اقتصاد ایران محسوب می‌شود. در اوایل دهه ۱۳۲۰ اقتصاد ایران به علت تبعات جنگ جهانی دوم به شدت آسیب دید و نرخ تورم به ۱۰۰ درصد هم رسیده بود.

حسن روحانی از ابتدای دولت یازدهم همواره از دولت احمدی‌نژاد انتقاد می‌کرد که کشور را با تورم شدید به دولت وی تحویل داده است.

روحانی بارها این سخن را تکرار کرده بود که دولت را در سخت‌ترین شرایط تورمی تحویل گرفتیم و تورم ما بالای ۳۰ درصد بود. شرایطی که برای هیچ دولتی در ابتدای کارش سابقه نداشت.

او در جایی دیگر هم گفته بود: در آن شرایطی که ما دولت را تحویل گرفتیم، شرایطی بود که تورم در مجموع ۴۰ درصد بود، بنابراین وضعیتی که این حد رکورد تورم با هم داشته باشد، در تاریخ ۵۰ ساله کشور بی سابقه است.

مرتبه‌سرابی‌های روحانی برای میراث‌تورمی احمدی‌نژاد در حالی بود که در مرداد سال ۱۳۹۲ نرخ تورم کشور طبق گزارش بانک

مرکزی ۳۹ درصد بود.

اما روحانی در سال ۱۴۰۰ در حالی

دولت را به رئیسی تحویل داد که

نرخ تورم به ۶۰ درصد رسیده

بود که بالاترین رقم ۸۰ سال

اخیر محسوب می‌شود.

اگر به نرخ تورم در دوره

انتقال از دولت قدیم به

دولت جدید در سه دهه

اخیر نگاهی بیندازیم

مشخص می‌شود

که حسن روحانی

بالاترین نرخ

تورم انتقالی را

به دولت بعد از

خود به جای گذاشته است.

بر اساس اطلاعات بانک مرکزی، دولت موسوی در مرداد سال ۱۳۶۸ تورم را با تورم ۲۶٫۸ درصد به رفسنجانی تحویل داد. رفسنجانی هم در مرداد سال ۱۳۷۴ کشور را با تورم ۱۹٫۲ درصد تحویل خاتمی

در مرداد سال ۱۳۸۴ کشور را با تورم ۱۴٫۲

درصد به احمدی‌نژاد واگذار کرد؛ اما احمدی‌نژاد در سال ۱۳۹۲ کشور را با

تورم ۳۹ درصد به روحانی تحویل داد که روحانی ده‌ها بار به این موضوع

اشاره کرده بود.

اما روحانی پس از هشت سال ریاست جمهوری کشور را با بالاترین تورم تاریخ به شهید رئیسی تحویل داد. طبق گزارش بانک مرکزی، نرخ

تورم در مرداد ۱۴۰۰ حدود ۵۸٫۳ درصد بود.

کنترل تورم در دولت سیزدهم

در دولت سیزدهم

علی‌رغم اجرای

سیاست‌اصلاحات

ارزی در حوزه

کالاهای اساسی

و حذف ارز

۴۲۰۰ تومانی،

با اجرای

سیاست‌های

منضبط پولی

(مرداد هر سال)	تورم اول دوره	تورم پایان دوره
دولت رفسنجانی	۲۶/۸	۱۹/۲۰
دولت خاتمی	۱۹/۲۰	۱۴/۲۰
دولت احمدی‌نژاد	۱۴/۲۰	۳۹/۰
دولت روحانی	۳۹/۰	۵۸/۳
دولت شهید رئیسی	۵۸/۳	۴۰/۲
دولت پزشکیان	۴۰/۲	۴۱ (آبان ۱۴۰۴)

بودجه‌ای، براساس گزارش بانک مرکزی نرخ تورم در مرداد ۱۴۰۳ به حدود ۴۰٫۲ درصد کاهش یافت؛ بدین معنا که در دولت شهید

رئیس‌ی نرخ تورم حدود ۱۸ واحد درصد پایین آمد. تحقق وعده دولت سیزدهم برای کاهش تورم با توجه به این که

نرخ تورم در پایان دولت روحانی به بالاترین سطح ۸۰ سال اخیر رسید کار دشواری بود هرچند دولت سیزدهم با انضباط مالی و

پولی به تدریج در حال کاستن از تورم بود اما آن دولت نیمه‌تمام ماند و دولت مسعود پزشکیان بر سر کار آمد که آمارها نشان می‌دهد

یکی از مهم‌ترین کارهایی که دولت سیزدهم انجام داد جلوگیری

از چاپ پول جهت جبران کسری بودجه بود؛ یعنی یکی از اصلی‌ترین سرچشمه‌های تورم را

از همان ابتدای کار هدف قرار داد و خشکاند. تراز عملیاتی در بودجه ۱۴۰۰ منفی ۴۶۴ هزار میلیارد تومان

بود. با توجه به کاهش درآمد‌های نفتی بخش قابل توجهی از این کسری در

دولت دوازدهم از طریق چاپ پول بدون پشتوانه یا از راه استقراض از

بانک مرکزی جبران شده که به شدت تورم‌زا است.

دولت سیزدهم از انجام این شیوه پرهیز کرد و مهمترین اینکه برای جبران کسری بودجه به انتشار

اوراق نیز متوسل نشد. هرچند بخشی از جبران کسری بودجه از راه انتشار اوراق است و این کار گامی مثبت در راستای جبران

کسری بودجه بدون ایجاد تورم به شمار می‌رود اما بدون شک انتشار اوراق تنها راه جبران کسری بودجه نبوده است؛ زیرا بخش

قابل توجهی از اوراق منتشرشده برای تسویه کردن اوراق سررسید شده قبلی مورد استفاده قرار می‌گیرد و نه تأمین هزینه‌های جاری دولت، یعنی انتشار اوراق جدید در حدی نبود که بتوان کاهش

تورم را به آن نسبت داد.

افزایش درآمد‌های ارزی و مالیاتی و دسترسی بیشتر به سایر منابع درآمدی این امکان را به دولت سیزدهم داد که بدون چاپ پول

با استقراض از بانک مرکزی و دامن زدن به تورم کسری‌هایش را جبران کند؛ اما در دولت پزشکیان مجدداً استقراض از بانک

مرکزی احیا شده که سبب تورم سنگین شده است. وقتی صحبت از انضباط مالی در بودجه به میان می‌آید، منظور

تلاش در جهت مثبت کردن تراز عملیاتی بودجه است. هزینه‌های بی‌رویه و بی‌مورد دستگاه‌های مختلف دولتی منفی شدن تراز

عملیاتی و کسری بودجه را به دنبال دارد؛ بنابراین، کاهش هزینه‌ها از ضرورت‌های اصلاح ساختار بودجه و جلوگیری از تورم است.

هدف دیگر، اما جلوگیری از خلق پول، افزایش نقدینگی و تورم بیشتر است. اگر انضباطی در بودجه حاکم نشود ممکن است

به روال گذشته افزایش هزینه‌ها دور باطل افزایش حقوق، افزایش تورم، کاهش قدرت خرید کارمندان و بقیه جامعه را

موجب شود. در سال‌های پایانی دهه ۹۰ به علت سیاست‌های اقتصادی

نادرست دولت دوازدهم، ایران بار دیگر تورم سنگین را تحمل

کرد و نرخ تورم به بالای ۵۰ درصد رسید و دولت دوازدهم کار خود را با تورم تاریخی نزدیک به ۶۰ درصد

به پایان رساند. به عبارت دیگر شهید رئیسی

اقتصاد را تحویل گرفت که پس از جنگ جهانی دوم، چنین شرایط

بجرائی در تورم به خود ندیده بود. با شروع به کار دولت سیزدهم و

توقف در سیاست‌های تورم‌زای دولت روحانی همچون استقراض از

بانک مرکزی، جلوی رشد خطرناک تورم گرفته شد.

دولت سیزدهم از آغاز فعالیت خود، کنترل تورم را به عنوان یکی از اولویت‌های جدی خود مطرح کرد و مورد پیگیری قرار داد.

در این زمینه مجموعه‌ای از سیاست‌ها و اقدامات در حوزه‌های مختلف برای شناسایی و کنترل عوامل مؤثر بر تورم تدوین و مورد

پیگیری و اقدام قرار گرفت.

مشترک بورس، بانک و بیمه در کیش و مجموعه‌ای از نشست‌های جانبی که همه از منابع عمومی یا

بودجه شرکت‌های دولتی و نیمه‌دولتی تأمین شده‌اند.

در نقطه مقابل، مردم برای دریافت خسارت ساده خودرو یا درمانی، ماه‌ها در رفت‌وآمدند و بسیاری از آنها در مصاحبه‌های رسمی و غیررسمی می‌گویند:

«بیمه هستیم، اما احساس امنیت مالی نداریم.» سؤال اصلی اینجاست: وقتی اولویت امروز صنعت

بیمه باید حل بحران ناترازی، بازسازی اعتماد مردم و تسهیل پرداخت خسارت باشد، برگزاری

این حجم از برگزاری‌های پرزرق و برق با چه هدفی انجام می‌شود؟

از منظر سیاست‌گذاری نیز موضوع قابل چشم‌پوشی نیست. انتظار حداقلی این است

که وزیر اقتصاد—به عنوان ناظر اصلی بخش مالی کشور—در برابر این هزینه‌گردهای غیرضروری ورود

کند و توضیح دهد چرا باید منابعی که نهایتاً از جیب بیمه‌گذاران تأمین می‌شود صرف برگزاری

رویدادهایی شود که دست‌کم تاکنون هیچ اثر مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند.

به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر

نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

مشخصی بر بهبود عملکرد صنعت نداشته‌اند. به‌ویژه آنکه یک حلقه محدود از افراد دانشگاهی و نزدیک به برگزارکنندگان، طی سال‌های اخیر نقش اصلی در روند اجرایی و مالی این همایش‌ها داشته و هیچ سازوکار شفافیت عمومی درباره آن وجود ندارد.

کمبود نهاده دامی عامل اصلی گرانی محصولات لبنی و پروتئینی

گزارش

بنابر گفته کارشناسان، طی هفته‌های اخیر قیمت لبنیات و محصولات پروتئینی ناشی از شیوع بیماری تب برکی و کمبود نهاده‌های دامی با نوسانات چشمگیری روبه‌رو شد به طوری که برخی خانوارها مجبور به کاهش یا حتی حذف آن از سبد مصرفی هستند. بررسی‌ها از سطح بازار نشان می‌دهد که قیمت برخی کالاهای اساسی سبد خانوار همچون مرغ، تخم‌مرغ، گوشت قرمز، لبنیات، میوه و صیفی با نوساناتی روبه‌رو شده‌است که این افزایش لجام‌گسیخته کماکان در بازار ادامه دارد.

بنابر گفته مسئولان اتحادیه و تشکل‌های تولیدی، رشه گرانی قیمت مرغ، تخم‌مرغ و لبنیات شیوع بیماری تب برکی و کمبود گرانی نهاده‌های دامی است که متأسفانه با استمرار روند فعلی تأمین‌دان مورد نیاز تولیدکننده آینده روشنی پیش روی تولید و بازار نیست که در نهایت این امر منجر به کاهش قدرت خرید و مصرف‌افراد می‌شود. همچنین از تیرماه‌اسال با حذف ارز ترجیحی از واردات گوشت، قیمت افزایش یافت که این امر به دلیل کاهش تقاضا منجر به محدودیت واردات شد. رصدا حاکی از آن‌است که قیمت هر کیلو شقه کوسفندی ۸۸۰ تا ۹۲۰ هزار تومان، سردست وران کوسفندی یک میلیون و ۵۰ تا یک میلیون و ۲۵۰ هزار تومان، سردست گوساله یک میلیون و ۲۱۰ تا یک میلیون و ۲۰۰ هزار تومان، چرخ‌کرده مخلوط ۷۰۰ تا یک میلیون تومان، مرغ ۱۱۴۰ تا ۱۱۷۰ هزار تومان، ران مرغ بدون کمر- ۱۵۰ تا ۱۷۰ هزار تومان، فیله مرغ ۶۰۰ تا ۷۰۰ هزار تومان، تخم‌مرغ فله ۳۰ عددی- ۵۲۵ تا ۲۸۰ هزار تومان، شکر ۷۰ تا ۷۰۰ هزار تومان، قند ۸۰ تا ۱۱۰ هزار تومان، برنج طارم ۲۳۵۰ تا ۴۰۰ هزار تومان، فخر ۳۲۰ هزار تومان، شیرودی ۱۱۰ تا ۲۵۰ هزار تومان، برنج هندی- ۹۷۰ تا ۹۷۰ هزار تومان، لپه- ۳۳۰ تا ۳۵۰ هزار تومان، عدس ۲۲۰ تا ۲۵۰ هزار تومان، لوبیا قرمز- ۴۵۰ تا ۴۸۰ هزار تومان، نخود ۲۷۰ تا ۳۰۰ هزار تومان و لوبیاچیتی ۶۰۰ تا ۶۲۰ هزار تومان است.

تخم‌مرغ زیر فشار گرانی نهاده

بازار تخم‌مرغ که همواره به عنوان یکی از ارزان‌ترین و در دسترس‌ترین منابع پروتئینی خانوار ایرانی شناخته می‌شود، در ماه‌های اخیر با شتابی فراتر از روندهای معمول تورم مواجه شده‌است. بررسی میدانی و داده‌های بازار نشان می‌دهد قیمت شانه تخم‌مرغ از حدود ۹۰ هزار تومان در تیرماه به رقمی نزدیک به ۲۲۰ هزار تومان در آبان رسیده‌است. ستاد تنظیم بازار نرخ مصرف‌کننده شانه تخم‌مرغ را ۱۸۴ هزار تومان تعیین کرده اما در عمل قیمت‌های فله در خرده‌فروشی‌های تهران بین ۲۳۰ تا ۲۳۰ هزار تومان و برخی بسته‌بندی‌ها حتی تا ۲۵۰ هزار تومان مشاهده می‌شود. این فاصله که در برخی نقاط بیش از ۳۶ هزار تومان بود و مواردی تا حدود ۶۰ هزار تومان هم برآورد می‌شود، نشان می‌دهد ابزارهای کنترلی و توزیع یارانه در کاهش قیمت خرده‌فروشی ناکام مانده‌اند.

چرا تخم‌مرغ این قدر گران شد؟

به باور کارشناسان حوزه کشاورزی، نهاده‌های دامی و وابستگی ارزی اولین دلیل گرانی تخم‌مرغ است. ذرت و سویا بیش از ۷۰ درصد خوراک مرغ تخم‌گذار را تشکیل می‌دهند و عملاً وارداتی‌اند. نوسان ارز و افزایش قیمت نهاده‌ها بلافاصله هزینه تولید را بالا برده و فاصله تولید تا نقطه سر به سر را به شدت افزایش داده‌است. دومین عامل نیز اختلال در تخصیص و توزیع یارانه‌است؛ هرچند سامانه‌هایی برای توزیع نهاده طراحی شده‌اند اما در عمل واحدهای کوچک و متوسط غالباً به بازار آزاد روی می‌آورند؛ بازاری که قیمت آن چند برابر نرخ یارانه‌ای است. این ناهماهنگی بین تخصیص رسمی و عرضه واقعی، به ویژه برای تولیدکنندگان خرد، فشار هزینه را تشدید کرده‌است.

همچنین کارشناسان سومین عامل این افزایش قیمت را کاهش نقدینگی و افزایش هزینه‌های جاری می‌دانند. هزینه‌های انرژی، حمل‌ونقل و نیروی کار افزایش یافته و دسترسی تولیدکنندگان به تسهیلات کم‌بهره محدود است. ترکیب این فاکتورها تولید را زیان‌ده کرده و برخی واحدها را به کاهش گله یا تعطیلی موقت رهنمون ساخته که عرضه را کاهش و قیمت را بالا برده‌است.

تقاضای فصلی و اثرات جانبی بازار

بازگشایی مدارس، رشد تقاضا در صنایع غذایی، نانوایی‌ها و قنادی‌ها و نقش تخم‌مرغ به عنوان جایگزین ارزان

ناگفته نماند که طی هفته‌های با جا به جایی فصل و افزایش صادرات در کنار خشکسالی قیمت برخی اقلام میوه و فرنگی جات نوساناتی داشته‌است که در نهایت با رشد چشمگیر قیمت نسبت به سال قبل شاهد کاهش مصرف یا حتی حذف آن در سبد مصرفی خانوار هستیم.

بررسی‌های میدانی نشان می‌دهد که قیمت هر کیلو انار، ۸۰ تا ۲۲۵ هزار تومان، انگور، ۸۰ تا ۳۲۰ هزار تومان، پرتقال شمال، ۱۵۸ تا ۱۹۰ هزار تومان، پرتقال جنوب، ۱۱۰ تا ۱۹۸ هزار تومان، خرما، ۵۰ تا ۹۰ هزار تومان، سیب زرد و قرمز ۹۵ تا ۲۰۰ هزار تومان، گیوی، ۱۷۰ تا ۲۱۰ هزار تومان، گلابی، ۳۰ تا ۲۲۰ هزار تومان، لیموشیرین ۷۰ تا ۱۶۰ هزار تومان، نارنگی، ۱۰۰ تا ۱۸۰ هزار تومان، خیار، ۶۰ تا ۹۵ هزار تومان و موز، ۱۲۰ تا ۱۹۰ هزار تومان است.

سود منطقی برنج از خرده‌فروشی‌ها درصداست

رضاکنگری رئیس اتحادیه پندکاران مواد غذایی گفت: قیمت کنونی هر کیلو برنج ایرانی در پندکاری‌ها، ۲۰۰ تا ۳۳۵ هزار تومان است که با احتساب ۱۵ درصد سود به دست مصرف‌کننده می‌رسد. به گفته وی، با توزیع شبکه هندی از طریق اصناف و اتحادیه‌ها کاهش است به طوری که با قیمت ۴۶ هزار و ۷۰۰ در پندکاری‌ها تهیه و ۴۹ هزار و ۸۰۰ تومان به دست مصرف‌کننده می‌رسد، درحالی‌که به قیمت ۸۶ هزار تومان رسیده بود. گنگری ادامه داد: با توجه به آنکه برنج پاکستانی در بازار عرضه نشده‌است، کماکان با قیمت ۱۸۰ هزار تومان در پندکاری‌ها عرضه می‌شود، درحالی‌که نرخ مصوب ۶۶ هزار و ۳۰۰ تومان است که طی روزهای آتی با توزیع گسترده برنج پاکستانی از طریق اصناف به این نرخ خواهد رسید. رئیس اتحادیه پندکاران مواد غذایی با بیان اینکه شکر کمتر از نرخ مصوب عرضه می‌شود، افزود: با توجه به افزایش عرضه نسبت به تقاضا، اکنون هر کیلو شکر با نرخ ۵۶ هزار تومان به دست مصرف‌کننده می‌رسد.

حیبب اسداندن نژاد مدیرعامل اتحادیه مرغداران گوشتی گفت: اگر کمرودنیاز مرغداری‌ها با قیمت

مصوب تأمین نشود طی روزهای آینده، با کاهش عرضه مواجه خواهیم بود و نابسامانی در بازار این محصول پروتئینی بیشتر و قیمت‌ها بالاتر می‌رود.

به گفته وی، مرغداران به شرطی قیمت مصوب را پذیرفتند که نرخ نهاده دامی نیز با قیمت مصوب توزیع شود، این درحالی‌است که در شرایط کنونی در تأمین نهاده‌های دامی شرایط سختی را می‌گذرانند به طوری که متأسفانه سوسا دوبرابر قیمت مصوب بازارگاه در حال تهیه شدن است.

اسدالله نژاد گفت: علی‌رغم افزایش قیمت تمام‌شده، مرغداران مرغ تولیدی را با قیمت مصوب و حداکثر تلووانس ۱۰ درصدی عرضه می‌کنند که براین اساس افزایش قیمت در بازار ناشی از مشکلات توزیع است.

هشدار افزایش قیمت مرغ به مسئولان طی روزهای آتی

سید فرزاد طلاکش دبیر فدراسیون طیور با بیان اینکه روند نابسامانی قیمت در بازار گوشت تخم‌مرغ کماکان ادامه دارد، گفت: طی یک هفته اخیر قیمت هر کیلو تخم‌مرغ درب مرغداری با افزایش ۱۰ هزار تومانی به ۹۲ هزار تومان رسیده‌است.

به گفته وی، براساس بررسی‌های صورت گرفته قیمت هر شانه تخم‌مرغ فله، ۲۵۰ تا ۲۷۰ هزار تومان یا هر عدد ۸ هزار تومان در مغازه‌ها عرضه می‌شود.

طلاکش ادامه داد: با استمرار روند فعلی تأمین نهاده‌های دامی طی هفته‌های آتی، مرغداران ناچار به حذف گله‌ها خواهند شد که براین اساس شرایط تولید دچار چالش می‌شود. دبیر فدراسیون طیور قیمت کنونی هر کیلو مرغ زنده ۹۸ تا ۱۰۲ هزار تومان در استان‌های مختلف اعلام کرد و گفت: بنابر جوچه ریزی صورت گرفته پیش‌بینی می‌شود که قیمت در ماه‌های آتی نوساناتی داشته باشد.

وی نسبت به افزایش قیمت مرغ در هفته‌ای هشدار داد و گفت: قیمت مصوب هر کیلو مرغ گرم برای مصرف‌کننده ۱۳۵ هزار و ۷۰۰ تومان است که در شرایط فعلی مرغدار، ۸۰ درصد نهاده را با قیمت بالاتری خریداری می‌کند که اگر سهم این نهاده ۲۵ درصد در نظر بگیریم، بنابراین خرید هر کیلو مرغ با نرخ ۱۷۰ هزار تومان منطقی است، اما با استمرار روند فعلی قیمت در خرده‌فروشی‌ها کمتر از ۲۰۰ هزار تومان در هفته‌ای نخواهد بود، کما اینکه این هشدار را در ۲۰ روز گذشته اعلام کرده بودم.

واردات گوشت قرمز تابع تقاضاست

مسعود رسولی دبیر انجمن صنعت گوشت و مواد پروتئینی کشور گفت: بنابر آمار روزانه، ۱۵ تا ۲۰ تن گوشت گرم در کنار گوشت منجمد وارد و در فروشگاه‌های زنجیره‌ای و غرفه‌های میدانی عرضه می‌شود. وی با بیان اینکه کمبودی در عرضه گوشت قرمز نداریم، افزود: در حال حاضر به میزان نیاز کشور تقاضا وجود دارد و مشکلی در بحث عرضه نداریم.

رسولی نرخ هر کیلو گوشت مخلوط کوسفندی گرم وارداتی را ۷۵۰ هزار تومان و گوساله مخلوط ۶۹۷ هزار تومان اعلام کرد و گفت: میزان واردات گوشت قرمز به تقاضا بستگی دارد، در مقطعی که ارز ترجیحی به واردات تخصیص داده شد، تقاضا بیشتر بود، اما حذف ارز ترجیحی و اختصاص ارز مبارله، تقاضا برای گوشت‌های وارداتی به سبب افزایش قیمت کم‌تر شد. با توجه به شیب افزایشی قیمت کالاهای سبد

مصرفی خانوار، از وزارت جهاد به عنوان متولی امر انتظار می‌رود که نسبت به تأمین نهاده‌های دامی و کنترل بازار اقدام کند تا برخی دهک‌ها با افزایش لجام‌گسیخته کالاهای مجبور به حذف از سبد مصرفی نباشند.

ریشه گرانی قیمت مرغ، تخم‌مرغ و لبنیات شیوع بیماری تب برکی و کمبود و گرانی نهاده‌های دامی است

که متأسفانه با استمرار روند فعلی تأمین دان مورد نیاز تولیدکننده آینده روشنی پیش روی تولید و بازار نیست که در نهایت این امر منجر به کاهش قدرت خرید و مصرف‌افراد می‌شود

جنگ زرگری واردکنندگان و تولیدکنندگان گوشت علیه سفره مردم

فیلم تنش آلود میان دامداران و واردکنندگان گوشت، پرده دیگری از تشنگی بازار پروتئین را بالا زده‌است؛ بازاری که با وجود دریافت میلیاردها دلار ارز ترجیحی، نه تنظیم شد و نه قیمت‌ها کنترل و اکنون به محل جدال منتهمانی تبدیل شده که پاسخی برای مردم ندارند.

به تازگی فیلمی از دو مقام مسئول در حوزه تولید داخل و واردات گوشت قرمز در فضای مجازی منتشر شده‌است که در آن، هر دو طرف یکدیگر را عامل گرانی‌های اخیر این محصول در بازار می‌دانند. در این مکالمه تند که با اهانت و حتی برخورد فیزیکی همراه است، جایگاه مصرف‌کننده عملاً نادیده گرفته شده‌است؛ به طوری که خریدار برای تهیه یک کیلوگرم گوشت قرمز داخل‌ی وارداتی باید بیش از ۸۰۰ هزار تومان پرداخت کند، در حالی‌که برای تأمین و تولید این محصولات از ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی اختصاص یافته‌است. دامداران با وجود مشکلات موجود در تأمین نهاده‌های دامی، بخش مهمی از نهاده‌های خود را با همین ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی دریافت می‌کنند.

واردکنندگان نیز طی سال‌های گذشته از ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی بهره‌مند بودند و هرچند در ماه‌های اخیر ارز آنان به تالار دوم تغییر یافته‌است، اما همچنان از نرخ آزاد ارزان‌تر است. با این حال، محصولات وارداتی یا در فروشگاه‌ها دیده نمی‌شود یا با دشواری فراوان و قیمتی نزدیک به نرخ‌های نجومی بازار آزاد قابل خرید است.

سکوت دولت در اوج گرانی: بازار گوشت بی‌صاحب‌رها شد

در این گفت‌وگوی پرتنش میان واردکنندگان گوشت و دامداران صنعتی مطرح می‌شود: باسار اسفندماه قیمت کوساله زنده ۹۰ هزار تومان بوده و اکنون به ۳۶۰ هزار تومان رسیده‌است. واردکنندگان بر این اساس دامداران را به گران‌فروشی و افزایش دوبرابری قیمت طی یک سال منتهم می‌کنند. نماینده دامداران نیز خطاب به واردکنندگان می‌گوید: هزاران دلار صرف واردات شده اما بازار این محصول تنظیم نشده‌است. هرچند این اظهارات تند به نظری می‌رسد، اما در واقع تلاشی برای شانه خالی کردن از مسئولیت است؛ زیرا هر دو طرف در گران‌فروشی نقش دارند و دولت نیز در نظارت بر این بازار موفق عمل نکرده‌است. هفته گذشته نماینده زنجان در مجلس اظهار داشت: وزیر جهاد کشاورزی مسئول این بی‌نظمی‌ها و مشکلات دامداران است و به تعویق انداختن استسحاق وزیر از سوی هیات رئیسه را خلاف آیین نامه دانست. آخرین آمار مرکز آمار در سال ۱۴۰۲، سرانه مصرف گوشت در کشور را ۶ کیلوگرم اعلام کرده‌است که نسبت به رقم ۱۲ کیلوگرم در سال‌های قبل، کاهش ۵۰ درصدی دارد.

دلایل افت صادرات ایران به عراق

تجارت ایران با عراق در نیمه نخست سال ۱۴۰۴ با کاهش قابل توجهی مواجه شده است؛ کاهشی که نه تنها از روند صادرات به سایر مقاصد تبعیت می‌کند، بلکه به عنوان زنگ خطری برای صنایع داخلی و صادرات غیرزفتی ایران نیز محسوب می‌شود. بر اساس داده‌های موجود، ارزش مبادلات دو کشور در پنج‌ماهه نخست سال جاری به حدود ۳۰۵۷ میلیارد دلار رسیده که نشان‌دهنده افتی ۱۸ درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته است.

بخش عمده کاهش تجارت دو کشور از افت ۱۸درصی صادرات ایران به عراق ناشی می‌شود. صادرات ایران به این کشور عمدتاً شامل کالاهای مصرفی، نهایی و محصولات صنعتی است؛ کالاهایی که هرگونه اختلال در جریان صادرات آن‌ها می‌تواند به صنایع داخلی فشار وارد کند. به گفته کارشناسان، چند عامل اصلی در این افت نقش داشته‌اند:

سیاست‌های تجاری و تعرفه‌ای جدید عراق

دولت عراق در ماه‌های اخیرسیاست‌های حمایتی تازه‌ای برای صنایع داخلی خود اعمال کرده است. ازجمله این سیاست‌ها افزایش شدید تعرفه واردات برخی کالاهاست؛ به‌طور نمونه، تعرفه واردات محصولات فلزی همچون میلگرد تا سطح ۱۲۰درصد بالا رفته و همین موضوع مزیت رقابتی ایران را به شدت کاهش داده است. نتیجه این تصمیم، افت ۶۶ درصدی صادرات فلزات ایران به این کشور بوده است.

کاهش صادرات انرژی ایران

بزرگ‌ترین ضربه به تجارت دو کشور از محل کاهش صادرات گاز وارد شده است؛ کاهشی با ارزش بیش از ۶۰۰میلیون دلار. عدم تمدید معافیت‌های صادراتی از سوی دولت آمریکا و تلاش بغداد برای یافتن منابع جایگزین انرژی، زمینه‌ساز این افت شده است. کاهش صادرات گاز به تنهایی سهم عمده‌ای از کاهش کل تجارت را توضیح می‌دهد.

محدودیت‌های عملیاتی و ناترازی انرژی در داخل ایران

در بخش پتروشیمی نیز به دلیل دوره‌های تخلیه مخازن، اورهال واحدها و محدودیت‌های فاضلی برق، ظرفیت صادراتی ایران کاهش یافته است. این محدودیت‌ها در کنار مسائل گمرکی داخلی و ناترازی انرژی، باعث نوسان و افت صادرات برخی اقلام کلیدی شده است.

سیاست‌های مرزی عراق در حوزه کشاورزی

در حوزه محصولات کشاورزی نیز سخت‌گیری‌های جدید بغداد اثرگذار بوده است. به‌طور ویژه کنترل شدید مرزهای اقلیم کردستان و ممنوعیت ورود برخی محصولات همچون سیب به مناطق مرکزی و جنوبی عراق، باعث کاهش بیش از ۱۰میلیون دلاری صادرات این محصول شده است. از سوی دیگر واردات ایران از عراق نیز در همین بازه زمانی از ۲۴۶ میلیون دلار به ۱۷۶ میلیون دلار کاهش یافته؛ یعنی افتی ۸۰میلیون دلاری. هرچند از نظر وزنی واردات ۳۰ درصد رشد داشته اما این رشد مربوط به ورود کالاهای حجیم با ارزش اقتصادی پایین‌تر است. کاهش واردات طلا از عراق -که سال گذشته ۷۵۰میلیون دلار بود- نمونه بارز این تغییراست.

رقبای ایران چه کشورهایی هستند؟

تحلیل کارشناسی بر اساس ساختار بازار عراق نشان می‌دهد که در شرایط کنونی چند گروه از کشورها بیشترین شانس را برای جایگزینی شدن با ایران دارند: اول کشورهای همسایه مانند ترکیه و اردن که از مسیرهای لجستیکی روان‌تر و توافقات تازه تجاری با بغداد بهره‌مند هستند؛ کشورهای آسیایی که با ارائه قیمت‌های رقابتی و قراردادهای بلندمدت به‌ویژه در حوزه انرژی و صنایع سبک وارد بازار عراق می‌شوند؛ همچنین کشورهای جاشیه خلیج فارس که با سرمایه‌گذاری در پروژه‌های بازسازی و زیرساختی عراق تلاش می‌کنند سهم بیشتری از بازار مصرفی این کشور کسب کنند.

اما در شرایط کنونی هرگونه کاهش در صادرات ایران به سرعت توسط این رقبا پوشش داده می‌شود و بازیس گیری بازار از آن‌ها دشوارتر خواهد بود.

چه باید کرد؟ راهکارهای احیای سهم ایران از بازار عراق

بررسی داده‌ها و روندهای تجاری نشان می‌دهد که برای بازگشت به مسیر رشد، مجموعه‌ای از اقدامات فوری، هماهنگ و هدفمند میان دولت و بخش خصوصی ضروری است؛ تعرفه‌های جدید عراق، به‌ویژه در حوزه محصولات صنعتی و فلزی، مستقیماً مزیت رقابتی ایران را کاهش داده است. مذاکرات هدفمند برای بازتعریف چارچوب تعرفه‌ای می‌تواند بخشی از این فشار را تعدیل کند.

همچنین صادرات پایدار انرژی و محصولات پتروشیمی مستلزم رفع ناترازی برق و گاز در داخل کشور است؛ موضوعی که بدون برنامه‌ریزی بلندمدت امکان‌پذیر نیست. از سوی دیگر مشکلات گمرکی داخلی از عوامل مهم افزایش هزینه تمام‌شده صادرات است. تسهیل مقررات، دیجیتالی‌سازی و کاهش بروکراسی می‌تواند رقابت‌پذیری کالاهای ایرانی را افزایش دهد. بازار عراق به دلیل ساختار جوان و مصرف‌محور خود نیازمند کالاهای متنوع و مقرون به‌صرفه است. سرمایه‌گذاری در تولید اقلامی که با سیاست‌های حمایتی عراق در تعارض نیست، می‌تواند مسیر تازه‌ای برای توسعه صادرات باشد.

با توجه به شرایط جدید ازجمله فشارهای ناشی از اسنپ‌ک و محدودیت‌های بین‌المللی، هماهنگی میان اتاق‌های مشترک، سازمان توسعه تجارت و فعالان صنعتی ضرورت دوچندان دارد تا از نوسان‌های جدید جلوگیری شود.

جمع بندی

افت ۱۸ درصدی تجارت با عراق در نیمه نخست ۱۴۰۴ تنها نتیجه یک عامل نیست، بلکه محصول ترکیبی از سیاست‌های جدید بغداد، محدودیت‌های انرژی و زیرساختی در داخل و فشارهای خارجی برصادرات ایران است. با توجه به اهمیت بازار عراق برای صنایع مصرفی، فلزی، پتروشیمی و کشاورزی ایران، بازنگری در سیاست‌های تجاری و اتخاذ رویکردهای فعال، تنها راه جلوگیری از واگذاری سهم بازار به رقبای منطقه‌ای و فرمانطقه‌ای خواهد بود.

دوشنبه ۱۰ آذر ۱۴۰۴

مدیر مسئول: مهدی مهرپور

چاپخانه: نگار نقش

کد پستی: ۱۴۱۹۹۷۳۱۶۸

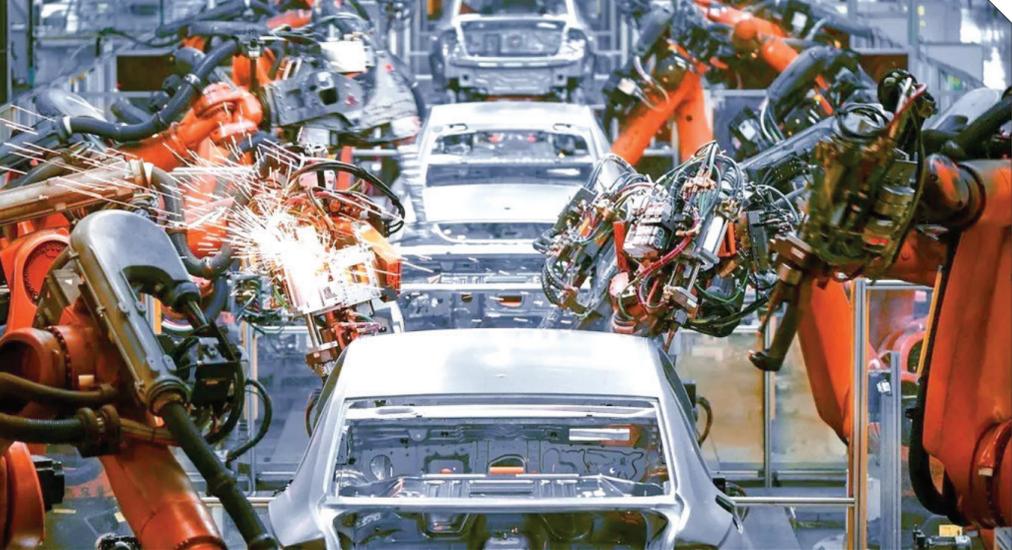
آدرس: خیابان آزادی - چهارراه فرصت - پلاک ۹۸ - طبقه ۶

۱۴۴۷ جمادی الثانی ۱۴۲۵ December ۱ ۲۰۲۵

شماره ۳۳۸

روابط عمومی: ۰۹۲۱۳۹۰۵۶۹

تلفن: ۶۶۱۲۸۶۱۲

کیفیت خودروها همچنان زیر سؤال!

گزارش

با وجود سال‌ها سرمایه‌گذاری کلان و حمایت‌های گسترده دولتی از صنعت خودروسازی، کیفیت و مصرف سوخت خودروهای داخلی همچنان از مهم‌ترین دغدغه‌های مردم و کارشناسان است؛ چالشی که با افزایش ناراضیاتی خریداران، ایرادات مکرر خودروهای سفرو تلفات جاده‌ای ابعاد تازه‌ای پیدا کرده و تا جایی پیش رفته که رئیس جمهور نیز با لحنی کم‌سابقه به خودروسازان هشدار داده که در صورت اصلاح نشدن موتور و کاهش مصرف سوخت در بازه‌ای معقول، دولت تصمیمات جدی‌تری اتخاذ خواهد کرد.

پس دهه‌ها حمایت دولتی و حاکمیتی و سرمایه‌گذاری گسترده در صنعت خودرو، اما کیفیت محصولات داخلی هنوز با چالش‌های جدی روبه‌رو است که پیامدهای آن به‌صورت مستقیم برزندگی مردم اثر گذاشته است.

از دهه‌های اخیر، بازار خودروی ایران به شدت انحصاری است و تعداد معدودی تولیدکننده، عملاً بخش عمده تقاضای بازار را کنترل می‌کنند. این انحصار باعث شده که خودروسازان بدون ترس از رقابت واقعی، محصولاتی با فناوری نه چندان روز تولید کنند و ارتقای کیفیت برای آن‌ها ضرورت اقتصادی نداشته باشد و در چنین شرایطی، مصرف‌کننده نهایی با مردم چاره‌ای جز خرید خودروی روز تولید ندارد.

در کنار این موضوع حتی مسئله مصرف سوخت خودروهای ایرانی نسبت به میانگین جهانی و پرمصرف بودن موتور خودروهای ایرانی نیز، چالش دیگری است که حتی کار را به آنجا کشانده که اخیراً ریاست جمهوری به صراحت به خودروسازان داخلی اخطار داد که «اگر در یک بازه زمانی معقول موتور خودروها اصلاح نشود و مصرف سوخت به سطح قابل‌قبول نرسد، مجبور خواهیم بود در سیاست تخصیص ارز و صدور مجوز تولید بازنگری کنیم». دکتر پزشکیان حتی به خودروسازان، پیشنهاد داد که «در صورت نیاز، فناوری روز دنیا را خریداری کنید و دولت از این مسیر حمایت خواهد کرد».

اگر فشارها نبود، برابردو ۴۰هزار تولید می‌شدند!

در کنار این موضوع، اگر فشارها و اقدامات سازمان استاندارد نبود شاید همچنان برخی از خودروها مانند پرلید و پژو ۴۰۵ و دهه و با تأخیر بسیار، اخیراً در حال شکل‌گیری است و در نهایت به تولید قرار داشتند، اگرچه هنوز استاندارد خودروسازی کشور در هاله‌ای از ابهام قرار دارد و با وجود اعلام استانداردهای ۱۲۲ گانه صنعت خودرو، اما در حال حاضر استانداردهای ۸۵ گانه نیز آنگونه که باید، رعایت نمی‌شود و شاید به سختی به آنها توجه شود و اگر همین استانداردهای نیمه‌گاره در صنعت خودرو نیز رعایت نمی‌شد، احتمالاً هنوز شاهد تولید برخی خودروهای منسوخ از سوی خودروسازان داخلی بودیم.

بحران ایمنی و استانداردهای قدیمی و گزینشی

خودروهایی که در جاده جان می‌گرفتند و حفظ سلامت سرنشینان همچنان در اولویت‌های بعدی سازندگان قرار داشت و حادثه چهار سال پیش تصادف زنجیره‌ای بیهان-رامهرمز در زمستان ۱۴۰۰ نمونه‌ای واضح از این موضوع بود؛ حادثه‌ای که در آن بیش از ۵۰ خودرو به‌صورت زنجیره‌ای با یکدیگر تصادف کردند که حتی کیسه‌ها یا ایربگ یک خودرو داخلی هم در این تصادف باز نشد. قطعات بی‌کیفیت، مونتاژ نادرست و استانداردهای ناقص باعث می‌شوند خودروها با استهلاک سریع، خرابی‌های مکرر و هزینه‌های بالای تعمیر و نگهداری همراه باشند؛ بنابراین ضعف در زنجیره قطعه‌سازی خود مشکل دیگری است که کیفیت پایین خودروها را تشدید می‌کند. بسیاری از قطعات داخلی از مواد اولیه بی‌کیفیت تولید می‌شوند و تحت نظارت سختگیرانه قرار ندارند.

وجود تولیدکنندگان کوچک و بدون شناسنامه و ترکیب قطعات نامنومه‌های تقلبی، موجب استهلاک سریع خودرو و افزایش خرابی‌های مکرر می‌شود. حتی خودروهایی که در ابتدا کیفیت قابل‌قبولی دارند، به سرعت با مشکلات جدی روبه‌رو می‌شوند و هزینه‌های سنگین تعمیر و نگهداری برای خانواده‌ها بر جای می‌ماند. شاید بهتر است بگوییم: استانداردهای ملی خودرو در ایران ناکافی و قدیمی هستند و اجرای آن‌ها نیز گزینشی صورت می‌گیرد. فناوری‌های ایمنی مانند سیستم کنترل پایداری، ترمزهای

می‌شوند از ترمزدستی که صدامی دهد، چراغ چکی که یک روز درمیان روشن می‌شود، قفل مرکزی که به محض نشستن راننده در خودرو فعال می‌شود تا خودروی صفر کیلومتری که ضعف ولزش در سیستم صفحه کلاچ دارد، همگی برخی از مواردی است که درباره خودروهای صفر کیلومتر تازه خارج شده از کارخانه به ایستا گزارش شده است.

فرآیند پر هزینه رفیع ایرادات: صف‌های طولانی و حذف گارانتی

حال اگر مالک خودرو بخواهد ایراد خودرو خود را برطرف کند، یا باید به نمایندگی‌ها مراجعه کند که آن هم معمولاً در نهایت مجبور است به نمایندگی‌های مرکزی مراجعه کند (چراکه بیشتر نمایندگی‌ها مردم را به تعمیرگاه‌های مرکزی ارجاع می‌دهند) و در صف انتظار بماند تا نقص فنی خودرو و ایراد آن توسط کارشناسان برطرف شود و یا باید به تعمیرگاه‌های بیرون از نمایندگی‌ها مراجعه کند که در این شرایط وسیله‌ای از گارانتی خودروساز خارج می‌شود که در نهایت، هیچ کدام به نفع مالک خودرو نیست و از همان ابتدای استفاده از خودرو، به دنبال رفع ایراداتی است که در فرآیند تولید تا عرضه محصول، توسط کارشناسان مغفول مانده است.

از سوی دیگر، به گفته برخی از کارشناسان این صنعت، بسیاری از خودروهای تولیدی همچنان بر پایه پلتفرم‌های دهه‌های گذشته مونتاژ می‌شوند و نوآوری‌های جهانی در طراحی، مصرف سوخت و ایمنی در آن‌ها دیده نشود.

چرا خودرو صفر، ایراد دارد؟

اما سوالی که در این میان مطرح می‌شود این است که با فرض قبول تأثیر بالای قیمت‌گذاری دستوری در کاهش کیفیت تولید خودرو در طول زمان، چرا برخی خودروهایی که تازه از کارخانه خارج می‌شوند، دارای برخی مشکلات هستند: ایراداتی که تشخیص آنها حتی برای مالکان که متخصص خودرو نیستند نیز آسان است چه رسد به کارشناسان و نیروهای تخصصی این صنعت که همگی باید آموزش دیده و متعهد به کار خود باشند. با این حال، برخی آمار رسمی مدعی بهبود کیفیت خودروهای صفر کیلومتر هستند، اما داده‌های میدانی از تلفات جاده‌ای گرفته تا ناراضیاتی گسترده خریداران نشان می‌دهند که این بهبودها سطحی بوده و ریشه اصلی برخی از مشکلات همچنان پابرجاست. برای مثال بر اساس آمارهای سازمان پزشکی قانونی کشور، ۱۹ هزار و ۴۳۵ نفر در حوادث رانندگی سال ۱۴۰۳ جان خود را از دست دادند که این رقم در مقایسه با سال قبل (۱۸ تلفات ۲۰ هزار و ۴۵ نفر)، تنها سه درصد کاهش رانشان می‌دهد و هیچ آمار دقیقی از نقش بهبود کیفیت خودروها در کاهش تلفات جاده‌ای در حال حاضر در دسترس نیست.

بدون اصلاحات، بحران ادامه دارد
بنابراین تا زمانی که اصلاحات ساختاری از جمله رفع انحصار بازار، آزادسازی واردات، نظارت مستقل بر تولیدکنندگان قطعات سرمایه‌گذاری بلندمدت در فناوری، ارتقای استاندارد هم در ساخت قطعات و هم در فرآیند خودروسازی، نظارت جدی نهاده‌ها از جمله سازمان استاندارد و الزام به پاسخگویی خودروسازان، محقق نشود، نسل جدید خودروهای داخلی همچنان بار ناامنی و هزینه‌های اضافی را بر دوش مردم خواهند گذاشت.

سهم ۶۰درصدی اجاره و خوراک‌ها از وزن تورم
در دهک‌های پایین تا نیمی از درآمد صرف اجاره می‌شود و حتی دهک‌های میانی هم زیر فشار سنگین هزینه مسکن هستند؛ موضوعی که مسکن را به اصلی‌ترین نقطه اصابت تورم برای خانوار تبدیل کرده است. بر اساس تازه‌ترین داده‌های مرکز آمار، تورم وزن تورم نشان می‌دهد که بیش از ۶۰ درصد تورم از دو بخش «خوراکی‌ها» و «اجاره مسکن» ایجاد می‌شود؛ وضعیتی که معنای روشن و پیامد‌های مستقیمی برای سیاست‌گذاری اقتصادی دارد. بررسی ضرایب اهمیت در آبان ماه ۱۴۰۴ نشان می‌دهد که خوراک‌ها و آشامیدنی‌ها حدود ۲۹ درصد و اجاره مسکن و خدمات مرتبط بیش از ۲۳ درصد از وزن تورم را تشکیل می‌دهند؛ یعنی مجموعاً بیش از ۶۰ درصد تورم از دو قلم حیاتی برای معیشت خانوار ناشی می‌شود. این عدد به معنای آن است که اگر فردی مستأجر نباشد و کلان‌شهر تهران کاملاً متفاوت است. بر اساس آمارهای موجود، ۵۱ درصد جمعیت تهران مستأجر هستند؛ یعنی واحدهای اجاره‌ای بیشترین سهم را در ساختار سکنتی پایتخت دارند.

از سوی دیگر، ضرایب اهمیت در شاخص تهران نشان می‌دهد که وزن کالاهای غیرخوراکی –که مسکن بزرگ‌ترین جزء آن است –به حدود ۸۰ درصد می‌رسد؛ بالاترین سهم در سراسر کشور. این ارقام نشان می‌دهد در شهری مانند تهران که نیمی از جمعیت مستأجرو بخش غیرخوراکی تقریباً ۸۰ درصد وزن تورم را تشکیل می‌دهد، اصابت تورم از ناحیه اجاره‌بها و خدمات به معیشت خانوارها بسیار شدیدتر از متوسط کشور است. این وضعیت یک نتیجه‌گیری ساده اما اساسی دارد: وقتی قادر به کنترل کامل تورم نیستید، باید «اصابت تورم» را کاهش دهید. از دل داده‌ها دو مسیر اصلی سیاست‌گذاری روشن می‌شود: با توجه به سهم بالای اجاره در تورم، افزایش عرضه مسکن مهم‌ترین ابزار کاهش فشار تورمی بر خانوارهاست. احیای جدی طرح‌های نیمه‌تمامی چون مسکن مهرنقش‌تای مسکن، توسعه پهنه‌های جدید شهری، افزایش زمین‌های قابل ساخت و تقویت ابزارهای تأمین مالی ساخت باید در کلون برنامه‌ها قرار گیرد. در شهری مثل تهران، بدون توسعه ساخت و ساز گسترده و کاهش جمعیت مستأجر، مهار اثر تورم بر معیشت ناممکن نیست.

تفاوت معنادر تهران و میانگین کشور

اگرچه میانگین کشوری نشان می‌دهد که در سال ۱۴۰۲ حدود ۶۴٫۲ درصد خانوارها مالک نشین، ۲۶٫۱ درصد مستأجرو ۹٫۷ درصد ساکن واحدهای ارگان‌نا سازمانی بوده‌اند، اما این الگود کلان‌شهر تهران کاملاً متفاوت است. بر اساس آمارهای موجود، ۵۱ درصد جمعیت تهران مستأجر هستند؛ یعنی واحدهای اجاره‌ای بیشترین سهم را در ساختار سکنوتی پایتخت دارند. از سوی دیگر، ضرایب اهمیت در شاخص تهران نشان می‌دهد که وزن کالاهای غیرخوراکی –که مسکن بزرگ‌ترین جزء آن است –به حدود ۸۰ درصد می‌رسد؛ بالاترین سهم در سراسر کشور. این ارقام نشان می‌دهد در شهری مانند تهران که نیمی از جمعیت مستأجرو بخش غیرخوراکی تقریباً ۸۰ درصد وزن تورم را تشکیل می‌دهد، اصابت تورم از ناحیه اجاره‌بها و خدمات به معیشت خانوارها بسیار شدیدتر از متوسط کشور است. این وضعیت یک نتیجه‌گیری ساده اما اساسی دارد: وقتی قادر به کنترل کامل تورم نیستید، باید «اصابت تورم» را کاهش دهید. از دل داده‌ها دو مسیر اصلی سیاست‌گذاری روشن می‌شود: با توجه به سهم بالای اجاره در تورم، افزایش عرضه مسکن مهم‌ترین ابزار کاهش فشار تورمی بر خانوارهاست. احیای جدی طرح‌های نیمه‌تمامی چون مسکن مهرنقش‌تای مسکن، توسعه پهنه‌های جدید شهری، افزایش زمین‌های قابل ساخت و تقویت ابزارهای تأمین مالی ساخت باید در کلون برنامه‌ها قرار گیرد. در شهری مثل تهران، بدون توسعه ساخت و ساز گسترده و کاهش جمعیت مستأجر، مهار اثر تورم بر معیشت ناممکن نیست.

پشت‌پرده گرانی مواد غذایی با وجود تخصیص ارز ترجیحی

تقاضا برای برنج خارجی افزایش یافته است؛ اما به جای افزایش اختصاص ارز برای واردات، تخصیص ارز ۲۸۵۰۰ برای برنج خارجی کاهش و ناگهان متوقف شد، این امر زمینه‌ساز احتکار و افزایش شدید قیمت برنج خارجی در بازار شده است. این رخداد همچنین باعث انتشار پیام‌ها و تبلیغاتی شد که حذف کامل ارز ترجیحی را خواستار شدند؛ موضوعی که اینفوگرافیک آن را «حرکتی کاملاً اشتباه» احتمالی با تبعات بازارخوانده است.

در صورت حذف یا گران شدن ارز ۲۸۵۰۰ تومانی، همان‌طور که در سال ۱۴۰۱ تجربه شد، کالاهای اساسی مشمول این ارز (ازجمله مرغ و گوشت تا شیر و لبنیات، پنیر، خامه، کره، ماست، برنج خارجی، روغن مایع و جامد، دارو و تجهیزات پزشکی) می‌توانند بین ۲۰ تا ۳۰ درصد گران شوند.

لازم به ذکر است که تنها نگاه به رقم تخصیص ارز ترجیحی کفایت نمی‌کند؛ نحوه تخصیص بین گروه‌های کالایی، نسبت سهم ارز ترجیحی در هزینه نهایی تولید و تأثیر هم‌زمان نرخ ارز نیمایی و آزاد بر مؤلفه‌های دیگر هزینه‌ای (بسته بندی، حمل‌ونقل، واکسن، کالاهای واسطه‌ای و…) همه از عوامل تعیین‌کننده نهایی قیمت‌ها هستند. تهیه‌کنندگان این گزارش همچنین وعده داده‌اند که راهکارهای جایگزین برای رفع مشکلات و پیشنهادهی را در توثیبت‌ها و واردات‌های بعدی خود منتشر خواهند کرد.

نرخ ارز ترجیحی، افزایش قیمت ارز نیمایی و آزاد، فشار

هزینه‌ای قابل توجهی را بر قیمت گوشت و محصولات

پروتئینی وارد کند.

روغن ودانه‌های روغنی: وابستگی شدید به واردات

گروه دومی که از لحاظ ارزش بیشترین ارز ترجیحی به آن‌ها تعلق می‌گیرد، روغن و دانه‌های روغنی است. در این گروه حداقل ۹۰ درصد از دانه‌های روغنی و روغن خام مورد نیاز کشور وارداتی است.

تولید روغن مایع و جامد (مصرفی خانوار) در کارخانجات داخلی از استحصال دانه‌های روغنی انجام می‌شود، اما هزینه‌ها ساختاری است؛ حدود ۷۰ درصد هزینه تولید یک بطری روغن مایع یا قوطی روغن جامد متأثر از ارز ۲۸۵۰۰ تومانی است و بقیه هزینه‌ها (خرید بطری پلاستیکی یا قوطی فلزی، هزینه تبدیل، بسته‌بندی، توزیع و…) با نرخ تجاری ارز آزاد محاسبه می‌شود؛ بنابراین حتی با تخصیص ارز ترجیحی، افزایش نرخ ارز تجاری یا ارز نیمایی می‌تواند قیمت نهایی را بالا ببرد.

برنج خارجی: توقف تخصیص و پیامدهای بازیاری

اما افزایش قیمت برنج چند دلیل مختلف داشت؛ که به دلیل کاهش تولید داخلی برنج (کم بارشی و کاهش برداشت)